

PUL PSIXOLOGIYASINING MUAMMOLARI

Xolmuratova Mahbuba Mahmudovna

Toshkent Davlat Pedagogika universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Pul psixologiyasi - qalb ilmining yo'nalishlaridan biri, ekanligi odamning o'z boyligiga bo'lgan munosabatini, pul va boshqa qadriyatlarni o'rganish va psixologlar pulning odamlarning xulq-atvoriga, ijtimoiy munosabatlariga va boshqa muhim omillarga ta'sirini o'rganishi haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar pul, qadriyat, pulni sevish, xulq atvor

Pulning psixologiyasi - qalb ilmining yo'nalishlaridan biri, odamning o'z boyligiga bo'lgan munosabatini, pul va boshqa qadriyatlarni o'rganishdir. Psixologlar pulning odamlarning xulq-atvoriga, ijtimoiy munosabatlariga va boshqa muhim omillarga ta'sirini o'rganishadi. Ba'zilarga ko'ra, psixologiya va pul tushunchalari bir-biridan farq qiladi, lekin aslida u emas. Mablag' nafaqat hayotimizning sifatiga, balki xarakterga, haqiqatga va atrofimizdagi odamlarga ham ta'sir qiladi. Ilmiy va soxta ilmiy adabiyotlarda siz insonning banknotalarga bo'lgan munosabati bilan bog'liq juda ko'p qiziqarli maslahatlarni o'qishingiz mumkin.

Pullarning psixologiyasiga kelsak, quyidagi tavsiyalar kitoblarda keltirilgan:

- pulni sevish;
- boylıkdan qo'rqmanglar;
- ijobiy deb o'ylayman;
- pulingizni berishni o'rganish;
- fikrlaringizga boy bo'ling;
- Har bir rublda xursand bo'ling;
- muvaffaqiyatga ishonish va hokazo.

Ko'pchilik, bunday adabiyotlarni o'rganib chiqib, va'da qilingan boylikni kutish va kutish kerak. Lekin bu ularga shoshilmaydi. Bu nima? Bu psixologik usullar ishlayaptimi yoki noto'g'ri ish qilyapmizmi?

Hamma to'g'ri va uslublar samarali, insoniy xususiyatlardagi muammo. Barchamiz hayot va boylikka, shu jumladan, turli nuqtai nazarga egamiz. Fikrlash psixologiyasi va pulning ma'nosi butunlay boshqacha. Kimdir uchun pul hamma narsadir, va kimdir uchun ular oddiy hayotni ta'minlash vositasidir.

Pul topish psixologiyasi quyidagi haqiqatga asoslangan bo'lishi kerak:

1. Bizning atrofimizdagi ko'p imkoniyatlar va daromad olish yo'llari bor, faqat siz uchun to'g'ri bo'lgan yo'lni tushunish kerak.
2. Pul va kasb ko'pincha bog'liq emas. Aksariyat odamlar institutda o'qigan ishlariga boy emas, shuning uchun mening kasbim bilan ko'p pul topa olmaysizlar. Qanday erishish mumkinligini bilib oling.
3. Pulni noto'g'ri ishlatish ularning mavjudligidan quvonadi. Bunday holda, qaynoq va ochko'zlik, va haddan tashqari chiqindilar kabi siqilgan. Pul oqilona tejash bilan sarflanishi kerak.

Pul psixologiyasining muammolari

Bu muammolar boylikni bizdan to'sadigan hissiyot va munosabatimizga bog'liq. Ko'pincha o'zimiz xohlagan maqsadga erishishimizga to'sqinlik qiladigan har qanday to'siqlarni qo'yamiz. Bu to'siqlar juda ko'p bo'lishi mumkin, ulardan biri dalkash psixologiya - abadiy pul etishmasligidan qoniqish. Inson kam yashaydi va uni juda yaxshi tashkil qiladi. Yana bir to'siq - imonsizlik - odam pul topa olmasligini aniq belgilab beradi, va yaxshi hayot ko'rilmaydi. Qo'rquv pulni

farovonlikka erishishning yana bir to'siqidir. Pul topishdan qo'rqib, keyin ularni bir kecha-kunduzda yo'qotish, biror narsaga yo'l qo'ymaydi

Pulni oshirish psixologiyasi

Boy kishilarning uzoq umr ko'rishlari bizga ba'zi xulosalar chiqarish imkonini beradi. Xavfsiz odamlar nima uchun pulga ehtiyoj borligini, aniq maqsadlarni belgilashlari va ularga nisbatan harakat qilishlarini bilishadi. Ular pulni yaxshi ko'radilar - ularga hurmat va hurmat bilan munosabatda bo'ling. Ko'pincha ular iqtisodiy, ular faqat eng zarur narsalarga pul sarflaydi.

Pulga ega bo'lish uchun, farovonlik psixologiyasidan maslahat oling:

1. Pulga sajda qilmang, lekin ularni xor qilmang.

Sizning hayotingizda ularning ahamiyatini ob'ektiv baholash.

2. To'g'ri odamlar bilan muloqot qiling. Muvaffaqiyatga erishish uchun va oqimlardan qochish.
3. Hech kimga hasad qilmang. Agar sizning do'stlaringizdan biri sizdan ko'ra yaxshiroq ish qilsa, uning darajasiga erishishga harakat qiling va u sizning qulingizga emas.

Va eng asosiy qoida "siz pulni xohlaysizmi - ularni bajaring". Bir istak hech qanday natijaga olib kelmaydi, u harakatlar tomonidan qo'llab-quvvatlanishi kerak.

Birdan tushib ketgan meros va hayotidagi oligarxchi eri bilan bog'liq voqealar televidenie ekranlari va arzon romanlarga qaraganda ancha kamroq.

Fikrning moddiy ekanligi to'g'risida ko'plab kitoblar allaqachon yozilgan va bu haqda deyarli hamma biladi. Xuddi shu printsip insonning moliyaviy holatiga munosabati uchun ham amal qiladi. Pulga oqilona munosabatda bo'lish kerak, u shahvatning mavzusiga aylanmasligi kerak. Ushbu tamoyilga o'rta sinf vakillari rioya qiladilar. Ular pulni ta'qib qilmaydilar, lekin uni ham qoldirmaydilar. Bu pulning psixologiyasi.

Daromadlari o'rtacha darajadan past bo'lganlar, ong osti darajasida, pulga intilmaydilar, ular moliyaviy holatlari bilan kelishganga o'xshaydi. Boyligi bor odamlar pulga juda muhim rol beradi, uning qiymatini oshirib yuboradi.

Pul psixologiyasining mavjudligini anglash va uni to'g'ri tushunish insonning fikrlarini o'zgartirishga olib keladi, bu esa moliyaviy holatni o'rnatishda eng katta yutuqlarga erishishga imkon beradi. Ushbu vazifa, shubhasiz, eng qiyin, bu o'zingiz ustida doimiy ishlashni talab qiladi, ammo uni hal qilish orqali siz moliyaviy farovonlikka erishishingiz mumkin.

Pulga bo'lgan munosabatingizni butunlay o'zgartirishingiz kerak, uni sevishingiz kerak. O'zingizni doimo ijobiy fikrlar uchun sozlash, o'z qadringizni ko'tarish va eng muhimi, o'zingizga ishonish va biznesga kirishish juda muhimdir. Shubhasiz, agar siz pulni sevib qolsangiz, unda ular, albatta, o'zaro his-tuyg'ularni namoyon etadilar.

Pulga bo'lgan munosabat haqida ko'p narsa aytilgan. Bu haqda tajribali tadbirkorlar va xalq donishmandlari gapirishadi. Keling, pulni jismoniy yoki psixologik kabi energiya sifatida tasavvur qilaylik. Axir, siz bilganingizdek, energiya jalb qilinishi mumkin.

Sizning hayotingizga pulni qanday jalb qilish kerak
Pulga nisbatan xotirjam bo'ling, boy bo'lish yomon deb o'ylashning hojati yo'q, aksincha bu sizning moliyaviy boylik olish istagingizni yo'q qiladi. Odamlar ikki turga bo'linadi. Ba'zilar o'z daromadlarini osonlik bilan olishadi, boshqalari ko'p kuch sarflashadi va natijani har doim ham ko'rishmaydi. Foyda bilan fanatizmsiz munosabatda bo'ling. Pul oqimi davom etmoqda - qiyinchiliklar paydo bo'ldi - bu vaqtinchalik. Asosiysi, bo'sh o'tirish emas, balki maqsad sari qadam-baqadam borish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mahsulot (ishlar, xizmatlar)ni ishlab chiqarish va sotish xarajatlarining tarkibi hamda moliyaviy natijalarni shakllantirish tartibi to'g'risida Nizom, Toshkent, O'zbekiston Buxgalterlar va Auditorlar Milliy Asso-tsiatsiyasi 2002 yil.
2. Bakaev A.S. Uchetnaya politika predpriyatiya, Moskva, Izdatel'stvo Bux.uchet, 1994 g.
3. Beloborodova V.A i dr. Kal'kulyatsiya sebestoimosti produktsii v promo`shlennosti, Moskva, FiS,1989 g.
4. Blank I.A. Osnova finansovogo menedjmenta, v 2 tomax, Kiev, «Nika-TSentr» «Elyga», 2002 g.
5. Druri K. «Vvedenie v upravlencheskiy i proizvodstvenno`y uchet», Moskva, Audit, 1998 g.
6. Medvedov A.N. «Kak izbejat' buxgalterskix oshibok» Moskva, Infra-M 1997 g.
7. Mejdunarodno`e standarto` finansovoy otchetnosti, Moskva, Askeri,1999 g
8. Myuller G. i drugie «Uchet: mejdunarodnaya perspektiva» Moskva, Finanso` i statist